

dada per los Reys predecessors seus, al Hospital d'En Colom qual creador "*fuit thesaurarius serenissime domini Iacobi Regis Aragonum*" (*).

També meresqué en 1219, com fundador del Hospital, la protecció del Papa Honori qui l'amparà en sos bens y sa persona (1).

Per la seu testament, fet l'onze d'Octubre del any 1229, estant malalt, devant lo notari En Guillem d'Olesa, se deduheix que fruia de posició acomodada. En sa última voluntat confirma la donació feta al altar de Santa Maria Magdalena, per ell construit en l'Iglesia de Sant Jaume, del forn existent enfront les seves cases y un Mas ab les vinyes annexes, comprades a Vidal de Vilanova, en la Parroquia de Sant Boy y que mena Bernat Compte. Al prevere de dita capella, lo seu parent N'Arnald de Bugarell, li llega les Decretals que usaba, la capa de llor y el sobrepellíç.

Al altar del Sant Esperit, que feu construir y edificar en la claustra de la Catedral de Barcelona, li confirma també la donació de la vinya comprada a En Pere Blanes, qui es demunt lo Mas d'En Ramon Sunyer, en lo lloch nomenat *Fagina*, y les cases ab hort comprades a N'Avona y el seu fill. Li llega les cases qu'En Bonaventura Boquet y lo seu germà tenien per lo testador, ab cens de dos florins d'or, sóta la muralla de la Ciutat; el Mas de Plans, en la Parroquia de Santa Creu d'Ordola y el Mas comprat a Vidal de Vilanova en la de Sant Boy, dels quals ne son masovers respectivament, Bernat Plans y Bernat Colldegola.

Instituheix ministre y rector d'aquest altar de la Catedral, al capellà parent seu, Berenguer de Plans; mana que hi cremi una llàntia dia y nit y qu'en les processons de la claustra se posin candelas en la mesa y qu'el dia de Pentecostès, després de vespres, si s'acaben com de consuetut, en lo Refectori donguin ví a tots los clergues.

Dexa al susdit altar tres botes petites existents en lo seu celler, dessota la sua cambra: un dels

cubs majors un nòch y dos carratells d'obrador: un llit ab les seves robes y parament a elecció, mentres no elegexin el seu: una colxa de llana y una conca gran que hi ha en la sua cambra. Ademés hi dexa una parella de canolobres de Limoges.

Al seu criat li deixa les cases hont habitaba y la vinya de Gaforré, comprada a Maria de Ribas. Aprés la mor del familiar ha de revertir al Hospital "*quem edificavi in suburbio Civitatis Barcinone*". Al fill d'aquell, li dona la casa y vinya en fideicomís y custodia d'En Berenguer de Plans, lo qual l'ha de nutrir bé, proporcionantli menjar y vestir honorable y ferlo ensenyar de lletra. Lo sobrer de cada any s'ha de partir entre ell y la mare sua.

Si el nebot del testador vol habitar ab En Berenguer y dit infant, pot ferho sense injuria, ni ofensa pera ells. Fa petits llegats de llibres, los deutes, que sumen 4,362 sous, vol qu'es paguin del vi y de tot lo que's vengui y del sobrant també en fa hereu l'Hospital que confia, ab totes les coses y possessions a la custodia y governació del dit Berenguer de Plans, tal com ell ho governaba, nutrint dels bens del Hospital les dues criades Sansona y Bonaciana, encarregantli que les tracti com germanes. En cas que lo seu germà Arnold, volgués anar a l'Hospital, que honorablement se'l provehexi de menjar y vestir.

A la neboda Elisenda, li dóna el llit hont ell dormia, l'anell que solia portar ab un safir y unes estovalles de dues cues, noves, que hi havia dintre una caxa nova (2).

Lo testador morí el XIII de les Kalendas de Novembre (20 Octubre).

* * *

L'Institució d'En Colom pera aculliment de pobres, malalts y peregrins, degudament dotada

(1) *Arx. Cor. Arag. R. 1249, fol. 43 g.*

(2) *Arx. Catedral Bar. Testament Pie Elemasine Arm. 4, mim. 26.*